

SATUL BALATINA

ISTORIA SATULUI

Satul Balatina a fost atestat documentar la 19 iunie 1429. În publicația lui Vladimir Nicu - „Localitățile Moldovei în documente și cărți vechi”, Volumul I, este publicat că satul Balatina a mai purtat denumirea de Demeanouți, i sa mai zis și Zădureni, Tomești, Bălteni.

Originea denumirii satului Balatina. După relatarea istorică a lui Anatol Eremia, specialist în domeniul toponimiei, se consideră că etimonul toponimului provine de la cuvântul ucrainean „boloto” care are sensul de mlaștină, mocirlă.

Este cazul să accentuăm că denumirea satului este ortografiată puțin diferit în documentele existente de la prima atestare a localității până la ziua de astăzi, astfel putem observa trei variante : Balotina, Bolotina și varianta actuală Balatina.

În majoritatea actelor din prima jumătate a secolului XIX- este scris Balotina, dar există și surse în care este notată varianta actuală a denumirii - Balatina.

Cu certitudine putem spune că așezările satului au fost mult mai devreme cu peste 14 000 de ani în urmă conform cercetărilor arheologice. Primele așezări omenești permanente stabilite în zona satului actual Balatina datează din perioada romană, când locuitorii acestei zone cultivau pământul, creșteau vița de vie, practicau diferite meșteșuguri casnice, creșteau vite. Își durau case mari din lemn unse cu lut.

După ce casele primei așezări ale satului care era chiar pe malul râului Prut au avut de suferit în urma inundațiilor foarte mari, satul si-a schimbat așezarea puțin mai în deal (actuala locație), unde nu persista frica inundațiilor.

Atracții turistice

„Țara Bâtlanilor”

„Țara Bâtlanilor” - reprezintă o colonie unică de peste 2000 de exemplare de păsări de baltă care cuibăresc pe stejari. Ea este o parte componentă a rezervației „Pădurea Domnească”. Suprafața pădurii de stejar, unde-și fac cuiburile bâtlanii nu este foarte mare – circa 1 hectar.

Nicăieri în Moldova nu veți putea vedea pe un teritoriu atât de mic o populație atât de densă de păsări. Curios la aceste păsări este faptul că, dacă puii lor la prima încercare nu reușesc să zboare, sunt abandonați.

Este zonă cea mai atipică și umedă de pe teritoriul Rezervației, fiind de fapt un habitat forestier component al pădurii de stejari din lunca Prutului. Se află la 3 km de comuna Balatina și la o distanță de 0,8 km de albia Prutului. Acest loc a devenit casă pentru 3 specii de păsări acvatice: stârcul cenușiu (Ardea Cinerea), egreta mică (Egretta garzeta) și stârcul de noapte (Hycicorex nycticarax), care își fac cuiburile pe copaci. Stârcul cenușiu este obișnuit să cuibărească și în copaci atunci când nu-i place stuful, lucru evidențiat de numărul mare de perechi cuibăritoare din colonie. Același lucru e valabil și în cazul egretei mici și a stârcului de noapte, care preferă să cuibărească în colonii mixte, însă numărul mare de perechi și preferința lor pentru acest habitat (pădure de stejar) face ca „Țara Bâtlanilor” să fie un fenomen unic pentru Republica Moldova. Din cele aproximativ de 1000 de perechi, stârcul domină cu cea mai mare pondere, lăsând loc doar câtorva perechi de egretă mică și stârc de noapte. Fiecare arbore găzduiește până la 18 cuiburi amplasate la 15-20 m înălțime, dând impresia unei creșe suspendate. În total, au fost numărate 332 de cuiburi. Păsările se află aici de la sfârșitul lunii martie până în prima decadă a lunii octombrie. Colonia se întinde pe suprafață de 3000 m², parcela 17 din rezervație și este strict protejată, accesul fiind foarte limitat pentru a nu deranja păsările în perioada de cuibărire. Înainte de construcția barajului de la Costești-Stânca, „Țara Bâtlanilor” era inundată an de an de apele Prutului. După reglementarea albiei râului, inundațiile au devenit mult mai rare, iar

excrementele păsărilor au contribuit la acidifierea solului, determinând cu timpul uscarea arborilor. Odată cu uscarea copacilor, se mută și cuiburile, astfel că an de an, Țara Bâțlanilor își schimbă un pic locul și hotarele.

Biserica de lemn din cimitirul satului Balatina

Biserica de lemn în formă de corabie din satul Balatina cu hramul „Intrarea Maicii Domnului” a fost construită anii 1814-1815 la inițiativa localnicilor în urma inundațiilor mari ce au avut loc în lunca Prutului din anul 1813, unde pe atunci se afla primul lăcaș sfânt, care a fost luat de ape împreună cu alte case ale gospodăriilor primei așezări a satului în urma surpării masive a malului râului.

În timp de doi ani, sătenii au reușit să construiască biserica din lemn cu temelia din piatră (în 1815 a fost sfințită), are la intrare patru coloane cu capitel ionic, intrarea fiind din partea de amiază pe scări. Iconostasul are 9 coloane de lemn cu icoane împărătești și cu sfinți ale Vechiului și Noului testament al Bibliei. Toate icoanele fiind zugrăvite, conțin inscripții românești. Altarul acestei biserici este format din absidă, acoperită cu draniță și pardosită cu scânduri, are trei geamuri laterale în navă, clopotnița se află pe nartex. Astfel localnicii au construit noi așezări de locuit pe teritoriul actual al satului, trecând cu traiul în partea din deal a noii așezări a satului, unde nu mai era pericol de inundații.

La intrare, deasupra ușii, se află o însemnare mica în limba rusă: „Cu vrerea lui Mihail Ivanovici Bodarev, anul 1849”. Biserica a fost ctitorită de proprietarul moșiei aflate pe pământurile din împrejurimi ale acelor timpuri - Mihail Bodarev, de aici rezultă că în 1849 au fost efectuate lucrări de reparație a bisericii.

În interiorul bisericii se mai păstrează și până astăzi icoana îmbrăcată în argint și petre scumpe, care înfățișează Maica Domnului cu copilul în brațe, ce poartă inscripția „Dumitrașco Săcară 1778/ Mihail Bodarev 1832”. În altarul bisericii se află o icoană de mărime de un 1 m și lățimea de 0,7 m, care înfățișează Maica Domnului, șezând în jilț împăratesc, cu Mântuitorul în brațe. Predomină culoarea roșie. Mântuitorul în haine aurite, cu sulul în mâna stângă, și cu dreapta binecuvântând. În partea de jos se vede inscripția: „1815. Această icoană este zugrăvita, dumisa [ale] logofătul Constantin Soroceanu, spre iertarea păcatelor. Decembrie, 16”.

Cu elementele descrise putem face cunoștință și astăzi, deoarece clădirea bisericii s-a păstrat în stare bună, afându-se pe teritoriul cimitirului din satul Balatina, r-nul Glodeni.

Mihail Bodarev a fost înmormântat în lăcașul Bisericii. După moartea lui, din Moscova, a venit moșiereasa Rozalia Clococeva, care a contribuit la repararea bisericii, dar a venit și cu inițiative construcției unei noi biserici.

În Biserica din lemn ultima reparație a fost efectuată la inițiativa protoiereului Damian Junghina. În ultimii ani se fac reparații cosmetice în exterior pentru a menține lăcașul în stare bună, servind drept monument istoric pentru populația din localitate și străini.

Biserica de Piatră „Adormirea Maicii Domnului”

Biserica din piatră, conform datelor, a demarat în anul 1909 și a fost ctitorită de moșiereasa Rozalia (Rallu) Klokoceva, văduva generalului Klokociov, venită din Moscova.

Piatra pentru construcție a fost transportată de către localnici cu care trase de boi din localitatea Pociumbeni, raionul Rîșcani. Exteriorul bisericii a fost finalizat în anul 1918, când ctitorul bisericii Mihail Bodarev plecase din viață.

La scurt timp se stinge și ctitora rusoaică Rozalia Klokoceva, care la vremea acelor timpuri era plânsă de la mic la mare pentru bunătatea ei și lucrurile mari lăsate pe această palmă de pământ din câmpia Balatinei. După o mica tărgănare, probabil mai mult din lipsa mijloacelor bănești, lucrările au decurs anevoios și cu mari greutate de către enoriașii acelor timpuri grele.

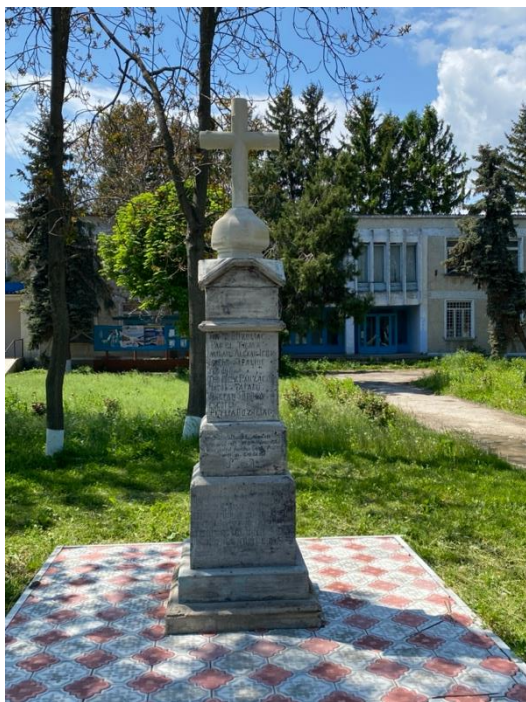
Construcția Bisericii a continuat după transferarea preotului Vasile Scalețchi (1881-1917), fiind numit în calitate de nou preot Andrei Antonovici (1917-1926), sub oblăduirea creștinească a căruia au continuat lucrările de construcție.

Biserica a fost sfințită pentru prima data abia în 1924 în timpul episcopului de Hotin Visarion Puiu (1879-1964) primul episcop al Hotinului cu reședința la Bălți, originar din Pașcani (România), cu studii la facultatea de Teologie din București și Academia Duhovnicească din Kiev, fost vicar și director al Seminarului din Galați, un timp primul director al Seminarului din Chișinău și episcop al Argeșului (1921-1923). (Date din informațiile preotului Damian Junghina, care a slujit în biserica „Adormirea Maicii Domnului” timp de treizeci de ani - din 15 iunie 1954 până la 3 aprilie 1984 (anexată la istoria sfântului lăcaș din Balatina).

Arhitectura bisericii este asemănătoare cu cea a bisericii din satul Bisericani, raionul Glodeni care a fost ctitorită de aceeași persoană - Rozalia Rallu Klokociova.

Biserica este destul de mare, construită în stil eclectic, având naosul cubiform, cu acoperiș în patru ape, încununat cu o cupolă în formă de bulb. Exteriorul bisericii este frumos ornamentat cu diferite elemente decorative: cruci imprimate pe pereții superiori ai naosului, chenare în arc, frize denticulate, firide. Muchiile pereților superiori ai naosului sunt sculptați cu pilaștri decorativi. Dintre obiectele de artă ale bisericii, este de menționat că o icoana veche, "Maica Domnului Isus", s-a păstrat până la momentul actual.

Monumentul Eroilor români căzuți pentru reintegrarea Țării în luptele Primului Război Mondial.

Monumentul Eroilor români căzuți în luptele primului Război Mondial a fost ridicat în perioada interbelică și pentru prima oară instalat în Grădina Publică Balatina.

Acest monument a fost ridicat la inițiativa lui Nicolae Bălcescu, Șef al Căminului Cultural în anul 1937, „în amintirea Eroilor ce s-au jertfit pentru Țară, Neam, Tron și Credință”. (Inscripție pe partea din față a monumentului)

Pe partea din față a Monumentului, un pic mai jos este încrustat alt text: „Dormiți, dormiți în pace, viteji nemuritori! ... din jertfa vieții voastre va naște viața nouă, căci picături de sânge ca picături de rouă, învioară-vor neamul ce v-a crescut pe voi, viteji căzuți în lupte, nemuritori eroi!...”

Pe partea stângă, dreapta și în spate sunt inscripționate nume de eroi căzuți în luptele date în Primul Război mondial.

După instaurarea puterii sovietice, în anul 1940, pentru a nu fi distrus, la inițiativa unui grup de oameni de credință, monumentul a fost transferat, în curtea actualei Biserici „Adormirea Maicii Domnului” din Balatina, unde s-a păstrat până în anul 2021.

În anul 2021, la solicitarea cetățenilor, prin Decizia nr. 2/17 CL Balatina, monumentul eroilor căzuți în Primul Război Mondial a fost reamplasat în centrul satului. Crucea din lemn, care fusese fixată inițial, arăta ca un trunchi de copac, simbolizând pomul vieții și purtând implicații spirituale puternice, care exprimă armonia dintre Divin și lumesc, dintre Cer și pământ, dintre Creator și Creație. Simbolul care exprimă cel mai bine sintagma „precum în cer așa și pe pământ”.

Dar întrucât de-a lungul anilor Crucea din lemn a suferit deteriorări, partea de sus a „pălăriei” și Crucea au fost schimbate cu elemente din piatră de la Cosăuți. Cele 5 blocuri din piatră care formează monumentul în sine au fost reamplasate la locul actual.

Proiectul de restabilire a monumentului a fost întocmit de arhitectul Mihai Andrieș și a fost avizat de către Comisia Monumentelor de pe lângă MECC prin avizul nr.03 din 28 mai 2021. În urma deciziei Ministerului Culturii din Republica Moldova la 7 august 2021 a fost finalizat procesul de restaurare a monumentului.

Cariera Veche de piatră

Traseul ecoturistic "Stâncile Prutului" în raioanele Edineț, Rîșcani și Glodeni

Cariera veche de piatră din Balatina se află în preajma satului, pe traseul de drum Balatina-Lipovăț.

În interiorul locului, de unde în perioadă 1956-1991 a fost extrasă piatră s-a format un bazin acvatic, care și el, la rândul său, din cauza puținelor precipitații, în ultima perioadă se usucă.

Locul atrage atenția persoanelor iubitoare de a petrece timpul liber în

natură, practicând sportul de extremă. Peste drum se află pădurea din partea din deal a satului Balatina și duce spre satul Cajba.

Informații utile:

Unități de alimentare

„Orhideea” restaurant – satul Balatina, tel. +37368474627

„Coriana prim” S.R.L., magazin, tel. +37324941157

„Moscalenco Galina” Î.I., magazin – s. Balatina, tel. +37324942108

„Nicolai Odajiu” Î.I., magazin – s. Balatina, tel. +37324942133

„Ticuxon” S.R.L., bar - s. Balatina, tel. +37324941532

Centrul medicilor de familie, - s. Balatina, Program de lucru – 8:00-17.00 (luni-vineri), tel. +37324941486

Stația zonală asistentă medicală urgentă - s. Balatina, tel. +37324941403

„Glodeni” S.R.L., farmacie, tel. +37324941241

„Lukoil Moldova”, S.R.L., stație petrolieră, - s. Balatina, tel. +37324941348

Oficiul poștal, Program de lucru – 8:00-17.00 (luni-vineri), tel. +37324941551